

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗ ΜΕ ΤΗ ΖΝΤΡΑΒΚΑ ΜΙΧΑΗΛΟΒΑ

- 1) Η πρώτη σου ερώτηση με παραπέμπει στην δεκαετία του 1940, όταν βρέθηκα στη Σόφια. Είχα φτάσει με τραίνο από το Λονδίνο, τις πρώτες απογευματινές ώρες, Απρίλη 1948. Χόρτασα, θυμάμαι, καλά την πείνα μου αργά το βράδυ στη Λέσχη των Δημοσιογράφων, όπου με είχε πάρει ο Λευτέρης Μαυροειδής, διευθυντής του ΕΛΑΣ ΠΡΕΣ που λειτουργούσε τότε στη Σόφια.
- Η αγάπη μου για τη Βουλγαρία ξεκίνησε εκείνη τη βραδυά. Κατάμεστη η αίθουσα, μεγάλο το κέφι, από παντού φωνές, γέλια, χωρατά. Η αμεσότητα πλήρης, λέσ και ως δια μαγείας είχα μεταφερθεί σε καθαρά δικό μου τοπίο. Μου έσφιγγαν δυνατά το χέρι οι άνθρωποι και μου χαμογελούσαν κοιτάζοντας με ολόισια στα μάτια. Δεν καταλάβαινα τι έλεγαν, ούτε και ζητούσα από τον φίλο μου να μου μεταφράσει. Η ουσία ήταν ότι επικοινωνούσα, όλοι αυτοί γύρω ήταν φίλοι μου, κι ήταν όλοι σχεδόν νέοι της ηλικίας μου, τα χαρακτηριστικά του προσώπου μας έμοιαζαν, όπως και ο τρόπος που κάθονταν στο τραπέζι και χειρονομούσαν. Σ' εκείνη την όλο παλμό συνάθροιση που έδινε πιστά το στίγμα της χώρας, άντλησα τις πρώτες μου γνωριμίες, που μου έδωσαν ζεστό χέρι φιλίας σε πολλά μέτωπα στα κατοπινα χρόνια.
- 2) Η δεύτερη ερώτηση σου με μεταφέρει πενήντα, εξήντα χρόνια πιό ύστερα...Την καινούργια Σόφια δεν μπορώ να πώ ότι την γνωρίζω καλά. Την είδα σε τρείς τέσσερεις περιπτώσεις για μερικές μέρες, μέσα από τα Συμπόσια των Συγγραφέων που ξανάρχισαν να οργανώνονται. Πολλοί παλιοί φίλοι δεν υπάρχουν πιά, παρουσιάστηκαν μπροστά μου καινούργια δεδομένα. Δεν μπερδεύτηκα όμως. Εψαξα και βρήκα παλιούς φίλους, συγγραφείς, καλλιτέχνες, περπάτησα στα παλιά δρομάκια και ανακάλυψα ότι η ζωή συνεχίζεται. Παρατηρώ τώρα ότι υπάρχει στη Σόφια μια τάση αντιγραφής ξένων συνηθειών. Λέσ και στην επιφάνεια έχει διεισδύσει ένας ξένος ρυθμός. Υπάρχουν από την άλλη κάποιες προσπάθειες ερμηνείας αυτών των φαινομένων, που τις αποδέχομαι. Πάντως πρέπει να σας πώ ότι την ατάκα του Μπάι Γκάνιο «μίλα βουλγαρικά για να σε καταλάβει όλος ο κόσμος» την ρίχνω συχνά σε βούλγαρους που γνωρίζω εδώ στο νησί, και βλέπω πως αμέσως ξυπνά το πηγαία βουλγαρικό ακόμη και στους πολύ νέους.

Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ 30-04-09

2718